

18.669

Ч. 176. ВИДАНЕ УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА.

ТАРАС—ДИТИНА.

В ДВОХ СЦЕНІЧНИХ ОБРАЗКАХ.

НАПИСАВ

Михайло Козоріс.

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

У ЛЬВОВІ, 1914.

З ДРУКАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА.

8/9 1917 - 95

Н 26879

III

И.109655

ПРИСВЯЧАЮ
СВОЇЙ МАЛЕНЬКІЙ І ЧЕМНІЙ УЧЕНИЦІ
ЦЬОПІ В.

ОСОБИ:

В першім образку:

Тарас
Оксана
Василько
Катруся
Марійка
Петрусь
Михайлик
Грицько
Іван }
Микола } псалтирники,
старші хлопці

В другім образку:

Тарас
Ірина, єго сестра
Оксана
Дівчина-Доля
Олекса
Миколка
Панас
Захар
Хлопці і дівчата.

Замітка: Між першим а другим образком минає кілька літ. Тому Тарас і Оксана в першім образку мають близько 8 літ, а в другім близько 12. Потрібно отже, щоби ролю Тараса і Оксани в першім образку грали діти молодші, а в другім старші. Проче ролі в другім образку можуть грати діти з першого під зміненими іменами.

2014

82

I. ОБРАЗОК.

(Сцена представляє сад. На право видно ріг хати і кусень плота. Під хатою на соломі бавляться діти).

Ява 1.

(*Василько, Петрусь, Катря, Оксана і Маруся*).

Оксана (до *Василька*, перечитуючи рукою). То не так — не так!

Василько. Але.....

Маруся. Не так, не так! Але *Васильку*, то не так! (*Сінає* *его за руки*).

Катруся. Тарас так не говорить!

Оксана. Я тобі зараз скажу, як воно. Почекай лише. (до *Марусі*) Знаєш, Марусю, я буду питати, а ти відповідай. — Добре?...

Маруся. Добре, добре!... Ну, зчинай!

Оксана (тикаючи пальчиком до *Марусі*). Мишка бура, де ти була?

Маруся. У Бозі була.

Оксана. Щось робила?

Маруся. Шматє прала...

Оксана. Щось дісталася?

Маруся. Кусок сала.

Оксана. Десь поділа?

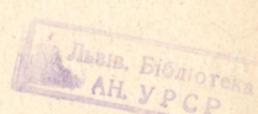
Маруся. Киця зїла.

Оксана. Нашось дала?

Маруся. Бо украла.

Діти. Мяв, мяв, мяв!...

(*Василько* зривається і біжить за *Марусею*, мякаючи. Вганяють по сцені. Прочі діти сьміються).

Петрусь. Дивіть ся, хоче конче Марусю зісти. Не даймо, не даймо!

(Діти кидають ся на Василька, стримують его і тягнуть на солому. Василько не даеть ся).

Маруся (стас на передї сцени, віддихаючи скоро і глибоко). Але я зму-
чила ся... (до Василька). Бодай тебе, Васильку, кури разом з вівсом
зіли... Так мене втомив...

Катруся. Шкода, що Тараса нема. Він зараз оповів би нам щось
цікавого.

Оксана. А як заспіває, то краще дяка.

Маруся. Та коли він пішов до школи. Я стрінула його на пере-
лазі. Казав, що волів би бавити ся з нами, бо дяк дуже страшний.

Василько. Ой страшний, а бе вам — най Бог боронить.

Петрусь. Або гадаєте, що Тарас ніби не бере? Якось такої бе-
резової каші наїв ся, що раз!

Маруся. Алеж бо плакав, плакав...

(Вбегає Михайлік, перескажує через Марусю і паде на солому, съмлючись).

Ява 2.

(Василько, Петрусь, Катруся, Оксана, Маруся, Михайлік).

Маруся (до Михайліка). А тобі що?

Михайлік. А то мені газдиня! Перескочив як кертичу копичку. Ха,
ха, ха! (Сідає).

(Василько зриває ся і перескажує Михайліка).

Діти. Ха, ха, ха!

Василь. Ото мені газда! Перескочив як куряче яєчко.

Михайлік. Ану стрібуй ще раз!... Зловлю за ногу тай лих носом
в солому уткнеш.

Петрусь. Михайлику, а яблок приніс?

Михайлік. Та де! У нас самі квасні, а до сусіда бояв ся іти.
А у него яблока, яблока!

Василь. Та було піти!

Михайлік. Я пішов був під пліт тай зазирає, але все щось го-
ворило мені: не йди, не йди! А тут ще сорока сіла на сливку тай
кричить: не йди, не йди! Я і не пішов.

Петрусь. А Тарас був би пішов.

Михайлік, Оксана, Марта. Коли ні, коли ні!

Оксана. Тарас не пішов би. Я знаю, він раз бояв ся іти до хати
і цілий день не єв, а не пішов в чужий сад.

Михайлик (до Петруся). А видиш, а видиш!
Катруся. Ого! сварять ся вже! От краще засьпіваймо що...
Діти. Засьпіваймо, засьпіваймо!
Маруся. Та що?

Оксана. Тої, що то Тарас все съпіває...
Петрусь. Ага! За козаків!

(Входить Грицько. В руках скрипці, зроблені з дошки і великий зігнутий смик).

Ява 3.

(Василько, Петрусь, Катруся, Оксана, Маруся, Михайлик, Грицько).

Грицько. За козаків, за козаків!

Прочі. А, музика прийшов, музика!

Грицько. Я такий буду музикою... Мій дідо був музикою, мій тато був, тай я буду... Мене так кортить грати, аж руки сверблять.

Петрусь. Ану, покажи мені свою скрипку.

(Бере, притискає до бороди і тягне по нитках смиком).

Петрусь. Ов! таж твоя скрипка, Грицю, зовсім не грає!...

Михайлик. Ані не пікає навіть.

(Діти съмлють ся).

Грицько. Який ти мудрий! Таж видиш, що вона ще маленька, як підросте, то і грати буде... Правда, що ти не вмієш ще орати, а як виростеш, то будеш вміти.

Маруся. Ха, ха, ха! Ото набалакав!

Катруся. Та годі вже, годі! Засьпіваймо вже раз.

Діти. Засьпіваймо, засьпіваймо!

(Оксана зачинає, а за нею съпівають прочі на нутрі: Козак пана не знав з віка... Під час того Грицько грає на скрипцях, киває під такт головою).

Козаки степом женуть ся,
Від копит земля дрожить,
Перед ними ворог лютий
В крові на землі лежить...

(Вбігає Тарас бвз шапки з торбами через плечі).

Ява 4.

(*Василько, Петрусь, Катруся, Оксана, Маруся, Михайлік, Грицько, Тарас*).

Діти. А, Тарас!

Тарас. Та чого перервалисьте? Сыпівайте дальше, а я буду ма-хати руками так, як дяк у школї.

(*Сыпівають дальше, а Тарас вимахує руками*).

А гетьманський кінь вороний	Хлопці вірні січовії,
Він вірлом біжить у бій,	Війна мати, кінь їм брат,
Стяг козацький повіває,	За Україну, за свій народ
Коло него хлопців рій!	Кождий душу дати рад.

(*Тарас скоче в солому, прочі діти за ним. Він крутить ся на всі боки і говорить скоро*).

Тарас.

Курочка, журочка,	Маленьке, біленьке
В кругленькім гніздочку	I троха довженське.
Яєчко вкотила,	Не рушай,
Крильцями накрила.	Осторожно! — уважай,

Бо яєчко хруп, хруп,
А курочка Оксану в носик дзюб, дзюб!

(*Дзюбає Оксану пальцем по носі. Оксана відтручує его*).

Діти. Де ти, Тарасе, взяв ся тут?

Тарас. Утік зі школи. Дяк пішов до коршми і казав Іванови пильнувати нас. А я ніби то води напити ся, тай втік.

Петрусь. А щож ви там робите в школі?

Тарас. Що? Читаємо: аз, буки.

Діти. Буки? — які буки?

Тарас. Та такий значок є в книжці, що називає ся буки!

Діти. Ха, ха, ха! Якісь буки!

Михайлік. Не дармо то він вас так бє, коли ви за буки вчите ся...

Тарас. А потому якесь: аб, аз, ба, бала, бага.

Діти. Ха, ха, ха!

Петрусь. Та не знат, нащо того!

Тарас. Ага, на що? А апостола і псалтиру як прочитаєш? (*По-хвилі*). А ви що робили досі?

Катруся. От що; Михайлік перескочив через Марійку.

Тарас. О, о! Також щось! (*до Михайліка*) А ти не чув, що через кого перескочить ся, то не буде рости?

Михайлик. Або дівчині нашо рости?

Тарас. А тобі на що?

Михайлик. Аби мене в москалі взяли, як виросту. А от той москаль, що стояв у нас на кватирі, то такий великий був.

Тарас. Або ти хотів би піти в москалі?

Михайлик. Або що?... Або єму зле? Сидів, нічого не робив, лиш пироги та курку їв.

Тарас. А я не хотів би іти в москалі. На них так трублять, як на псів.

Оксана. Тарасе, розповідж нам що цікавого.

Тарас. Та що?

Грицько. Та як то ти був при тих стовпах, що підпирають небо.

Тарас. За стовпи?... Добре — розкажу... (*Підтирас голову рукою і призадумується хвилю*). Колись то, як ми лишень попоїли на полуднє, взяв я батіг тай той капелюх, що брат торік носив тай пішов.

Грицько. А ти не бояв ся?

Тарас. Та чого? Я лиш урвав собі кілька яблок на дорогу, поставив у пазуху, приперезав міцнійше пояс... Перейшов я наш сад і потік, напив ся води, тай пішов через леваду все дальнє, все дальнє... Віліз я на туту високу могилу, що то видно онтам, потому лиш спустив ся в діл, а там вже стовпи... А такі вам грубі, що й чотирох хлопів не обійме.

Катруся. А за тими стовпами що є?

Тарас. За стовпами? Величезна зелізна брама... За тою брамою ховає ся сонце по заході.

Петрусь. А ти був за тою брамою?

Тарас. Та де! Там така велика колодка висить! Я і рушити єї не міг.

Оксана. А за тою брамою нічо нема?

Тарас. Я гукав, кричав, але ніхто не відзвивав ся. Аж бачу, на боці в горі є кватирка. — Віліз я на дерево, що росло зараз коло брами, зазираю в кватирку, а там вам так ясно! Дивлю ся, а там дівчина... В білій одежі, перевязане золотою стяжкою волосє ясне, а на голові вінець з колося і барвінку. Ходить вона і плаче, а що сльоза впаде, виростають білі цвітки. Вона топче їх, а інші виростають раз враз... Чого ти, дівчино, так плачеш? питала єї. А вона зірвала ся і так зраділа, аж в долоні сплеснула. Прийшла до кватирки і рукою гладила мене по голові, а мені немов би там (*показує пальцем на голову*) хто якийсь огонь запалив... Питала мене, як я прийшов і казала втікати зараз, аби сонце не застало мене там, бо спалило би на вуголь. Як я хотів відійти, витягнула вона золотий колос, що носила в віночку і дала мені, кажучи:

„Сховай сей колос, Тарасе і не показуй нікому! Стережи єго добре! Як виростеш, підеш в світ, будеш шукати плуга... Натерпиш ся много, але знайдеш той плуг. Тим плугом зореш українську ниву і засіш зерном з того колоса. І щезне тьма і горе і буде ясно на Україні“. Відтак поцілувала мене і я пішов домів.

Діти. А той колос де?

Тарас. Колос? Я сковав єго так, що ніхто не знайде.

Діти. А нам не покажеш?

Тарас. Ні.

Діти. То ми підемо з тобою ще раз до тих стовпів.

Тарас. Не можна. Вона казала, щоби я ніколи не приходив, бо колос пропаде.

Діти. Ніколи?

Тарас. Ніколи!

(За сценою чути крик, а відтак кличе хтось: *Тарас!* Петрусь вибігає за сцену і вертає скоренько).

Петрусь. Тарасе, там Іван і Микола шукають за тобою.

Тарас. Ов, будуть бити. Шо я зроблю?...

Михайлік. Сховай ся в солому, а ми тебе заступимо.

(*Тарас ховає ся, а діти сідають довкола і закривають его. Входить Іван і Микола.*)

Ява 5.

(*Василько, Петрусь, Катруся, Оксана, Маруся, Михайлік, Грицько, Тарас, Іван і Микола.*)

Іван. Нема тут Тараса?

Діти. Нема!..., нема!...

Микола. Як то нема? Нам казали, що він тут.

Василько. Ні, єго нема!...

Іван. А мені здає ся, що ти брешеш. Я виджу по твоїм носі. А ну, Миколо, пошукаймо.

(*Ідуть до дітей і розтрощують їх. Діти підносять крик. Іван витягає Тараса з соломи.*)

Тарас. Я не піду! (Хоче вирвати ся. Іван і Микола беруть єго під пахи).

Іван. Ми зараз попросимо.

Микола. Березової каші трохи на поратунок дасть тобі дяк!

Іван. Він втікає!

Тарас (крізь плач). Я не піду, я не піду.

(Паде на землю. Іван і Микола на силу его тягнуть. Діти не дають Тараса. Псалтирники відтручуєть дітей. Діти стоять на сцені і позирають за Тарасом).

Оксана (сумно). Тарасе, Тараку!

Прочі діти. Верни ся Тараку!

(Занавіса паде).

Львів. Відділення
АН УРСР

II. ОБРАЗОК.

(Сцена представляє сад. В буряні під кущем сидить Тарас і малює на грубім панери. В драній полотнянці, босий, капелюх лежить на землі).

Ява 1.

(Тарас).

Тарас. Єще хвіст... Зараз буде... (рисує) Зараз буде кінь... Єще лиш ноги... Тааак... От і готовий. (Тримає далеко від очей і поглядає). Навіть пан такого не має... Чекай — або ні, зроблю корову... Розділю копита на двоє, намалюю роги, додам вимя, тай вже корова. (Рисує. По хвили відкладає папір, встає і дивиться довго в бік сцени). Де tota Оксана і Ірина так довго баряться? Я такий голодний... Ще днесь нічого не їв... А мачоха буком бє з хати. (Спирає ся о дерево і плаче тихо. По хвили). А дяк — бодай его! Роби за него, лазь по небіщиках, голодний, обдертий. — Боже, Боже, чи я не люди?... Голод, холод, побої — і доки все те — доки?... Піду геть, геть в съвіт за очі.

(Плаче дужче, потім сідає під дерево, клонить голову і засипляє. На сцену входить тихенько Дівчина в білій одязі, перевязана золотою лентою, з барвінковим вінком на голові. Вона дотикає рукою голови Тараса, а він стрясається легко).

Ява 2.

(Тарас, Дівчина-Доля).

Дівчина. Ти хочеш іти в съвіт?

Тарас (крізь сон). Хочу...

Дівчина. Пізнаєш мене?

Тарас. Пізнаю... Ти раз у сні дала мені золотий колос...

Дівчина. А ти маєш той колос?

Тарас. Маю...

Дівчина. Де?

Тарас (*показує на серце*).

Дівчина. Так! ти маєш єго в твоїм серці... А ти бачиш, де ти є?

Тарас. Бачу, на могилі.

Дівчина. Дивись в діл!... Хто там? (*показує пальцем*).

Тарас. Нарід.

Дівчина. Пізнаєш?

Тарас. Пізнаю... Он мій брат Микола, сестра Катрія, Ірина, Маруся, а он дядько, мачоха, а там Оксана, Петрусь, Василько, Олекса... а тамтих вже не знаю... Як їх много!...

Дівчина. То з цілої України... Бачиш, що вони роблять?

Тарас. Бачу, в ярмах орють панські лани, а економи бють їх нагайками!

Дівчина. Сей нарід, (*показує*) се твої брати. Іди в сьвіт, шукати плуга, бо час сїсти. Зерно з того золотого колоса дастє щастє твоїм братам. Тебе запряжуть також в ярмо, але твоїм ярмом звільниш свій нарід з неволі. Ти мусиш терпіти, мусиш бідувати, бо хто має біду побороти, мусить сам єї піznати. Будь съмілим, а імя твоє стане вічним. Я все буду з тобою.

(*Підходить до него і цілує в голову. Потім зникає. Тарас пробуджується, встає здивований і розглядається, немов би чогось шукав. Входить Оксана і Ірина*).

Ява 3.

(*Тарас, Оксана, Ірина*).

Оксана (*сумно*). Тараку, що тобі є? Ти так чудно виглядаєш!

Ірина. Ось ми принесли тобі кусок хліба. То Оксана від себе винесла, бо мачоха кинула ся на мене, як я хотіла нашого вкроїти і не дала. (*Дав хліб*).

Тарас (*щипає по куснику хліба і їсть*). А за мене не питала?

Ірина. Ні!... Вона все каже, що Богу дякує, як тебе не видить.

Оксана. Знаєш, Тараке, питав дяк за тобою... Казав, що мерлець є в селі, та щоби ти ішов ввечер псалтиру читати.

Тарас. Цур єму, хай сам читає! Думаєш, що то так любо? В хаті сопух з чіснику та горівки, накурено, що й сьвіта не видно, а ти сліпай над псалтирою, коли очі до сну клеють ся. Тай який зарібок? Десята копійка... А як дяк впє ся, то й того не дастє... Ні, не хочу вже бути довше єго попихачем... Не піду!...

Ірина. Та хоч їсти дістав-бись дешо...

Тарас. Ні, таки не піду. Вже досить мені того всього...

(За сценою хтось кричить: „Пугу, пугу!!“).

(Тарас складає руки в трубку до уст і відповідає: Пугу, пугу!)
(за сценою: „Хлопці з Лугу !!“).

Оксана. Се Митрик, по голосі пізнаю.

Тарас. Їх много прийде, бо я покликав.

(Входить Олекса, Миколка і Панас з костуром в руці).

Ява 4.

(Тарас, Оксана, Ірина, Олекса, Панас).

Олекса. Здоров, Тарасе, ось ми прийшли.

Тарас. А що ви так вигукуєте по козацки?

Миколка. Або ми не козаки? (Робить бундючну міну).

Тарас (кепкуючи). Козаки-юнаки

По чотири роки.

Плюньмо, куме, на боки (плюс в бік),

Дістануть уроки.

(Дівчата съміють ся).

Ірина. Ото козаки! Як би Татарин зза плечий гукнув, то всі три попадали би в траву.

Панас. Ага зараз... Дивись, який у мене ціпок! (махав костуром). Лиш махнув би, а Татарин ногами накрив би ся.

Тарас. Шкода, що їх тепер нема.

Миколка. А чого ти, Тарасе, нас кликав?

Тарас. Який ти щікавий. Підожди!...

Панас (витягає яблока з кишень і дає). Ось, тобі, Тарасе, яблока, що я тобі винен... (потім витягає з другої). А се возьми-наперед! Як дяк скаже коли тобі, щобись мене бив, то бий легко і скоро.

Тарас. Тамті яблока приймаю, а сих ні, бо я вже тебе більше не буду бити.

Олекса, Миколка і Панас. Як то?

Панас. А як дяк тобі скаже?

Тарас. Він більше не буде мені казати.

Олекса. Чому?

Тарас. Бо не буде! — Але чому решта хлопців не прийшла?

Миколка. Вони лишилися там на броді. Десять Захар узрів ковбля. Казав, що такий великий, як пів руки та хоче конче ймити.

Тарас. Як пів руки?... А може як палець?

Олекса. Може як палець, хто знає... Але я їх покличу.

(Вибігає за сцену і кричить): Хлопці, а гов, а гов!...

(Далеко за сценою відповідають: А гов, а гов!...)

(Вбігає Олекса). Вже йдуть, вже йдуть!...

Миколка. Знаєте що, поховаймо ся.

Всі. Поховаймо ся, поховаймо ся...

Ірина (біжить в глибину сцени і виглядає). Вже недалеко! Скоро, скоро!...

(Біжать в противну сторону і ховають ся за кулісами. За сценою чути съміх і гамір. Входить цілій гурток хлопців і дівчат весело і гамірливо, а на передній Захар).

Ява 5.

(Захар і прочі діти).

Діти (до Захара). Ковблик, ковблик! ха, ха, ха, ковблик!

Захар. Та відчепіть ся раз.

Діти (скажуть та сіпають Захара). Ковблик, як рука... Ха, ха, ха!...

Захар. Але де тамті?

(Діти втихають і оглядають ся вокруг).

Захар. Я чув виразно, що Олекса звідси кликав.

Діти. Так, кликав, кликав... Але де вони?

(Зза сцени вибігають Тарас і прочі діти).

Ява 6.

(Тарас з першими дітьми і Захар з другими дітьми).

Перші діти. Ковблик, ковблик! Ха, ха, ха!

Другі діти. Захар ковблик!...

Панас. Від нині Захар називає ся ковблик.

Всі діти. Так, так, так, так!

Тарас. А деж той ковблик?

Другі діти. Та в потоці!...

Ірина. Не ймili?

Другі діти. Ні! Збовталисъмо йно воду.

Ірина. А великий?

Другі діти. Як твій мізинний палець.

Миколка. А Захар казав, як пів руки...

Діти. Ха, ха, ха!

Другі діти. Він зловив ковбліка за хвіст, а він єго по носі тай шустъ у воду. Ха, ха, ха!...

Тарас. А гов, вже гов, досить!

(Діти втихають).

18.669.

Олекса. Тихо!... Тепер най Тарас скаже, чого він нас покликав.
Діти. Най скаже, най скаже!

Тарас. Я хочу вас попрощати...

Діти. Чому?

Тарас. Бо я іду в сьвіт, куди очі поведуть.

Діти. Що се ти кажеш?

Тарас. Лихо мені. Не маю де голови приклонити, не маю що їсти. Батька нема, мами нема, мачоха жене геть, дядько бє, дяк бє, люди цурають ся. Щож мені сироті робити?

Діти. Та ми тебе любимо, не цураємо ся...

Тарас. Я знаю, але ви не можете мені помочи. Видите самі, який я нужденний. (*Показує на свою одіж*). Нині ночував у Івана на подри. Він не знає о тім... Де буду завтра ночувати, де позавтра, а де в зимі? Тай чого я тут навчу ся? Нічого... Не хочуть свої люди вчити, то най чужі вчать.

Олекса. А ти, Тарасе, гадаєш, що чужі люди ліпші?

Тарас. Може і ліпші.

Захар. А деж ти хочеш іти?

Тарас. В сьвіт.

Захар. В котрий сьвіт?

Тарас. Куди очі поведуть.

Оксана (*сумно*). Тараску, не йди від нас, лиши ся, лиши! (*Ловить его за руку*).

Тарас. Я мушу, мушу іти... Я вам скажу чому. (*до Оксани*) Як ти, Оксано, пішла з Іриною по хліб, сів я під сим деревом тай здрімав ся. Ви може пригадуєте собі, як то я давно тому оповідав вам про зелізні стовпі, що підпирають небо і про дівчину, що дала мені золотий колос?

Діти. Памятаємо, памятаємо.

Тарас. Я тих стовпів не бачив. Я ішов до них, але не нашов. А тата дівчина з колосом, то вона мені лишень снила ся... А тепер, як я здрімав ся, то приснила ся вона мені знова... Десь я сиджу на могилі, а вона при мені... Дивлю ся я в діл, а попід могилу ідуть люди босі, обдерті, запряжені в ярма і тягнуть плуги і оруть панські поля. Насамперед ішли люди з Кирилівки і ви також...

Діти. І ми?

Тарас. І ви... Відтак ішли люди з Моринець, за ними з Тарасівки, з Зеленої Діброви, з Лисянки, з цілої України, а всі в ярмах. А ся дівчина казала: „Видиш — се український народ, твої брати. Видиш їх муку? Ти маєш увільнити їх від того... Возьмеш зерно з того колоса, що я тобі колись дала і посіш по цілій Україні...

Іди в съвіт, шукати плуга... Тебе запряжуть у ярмо, але ти своїм ярмом двигнеш свій народ. — Так вона мені сказала і щезла. Я пробудився і тоді надійшла Оксана і Ірина...

Оксана. Тому то ти так чудно виглядав!

Тарас. Так... Тепер я мушу іти... Але підождіть хвильку. (*Вибігає за сцену. Діти дивляться за ним. По хвилі входить Тарас з торбинкою.*) Ось ціле мое добро (*показує торбину*). Ховав в корчах і прикривав лопухами, щоби хто не побачив. (*Розвізує торбину і витягає з неї образки і всякі забавки, як коня, сопівку і т. і. і роздає дітям*). Мені того не треба вже... Лекша торба буде...

Діти. То ти таки ідеш?

Тарас. Іду...

Михайлик. Слухай, Тарасе, а як ти будеш мати се золоте зерно, то ти і нам даш?

Тарас. Дам, дам, усім дам!

Оксана. А мені?

Тарас. Тобі? Тобі найбільше.

(*Оксана хлипає тихо і обтирає слози рукавом. Ірина також плаче*).

Тарас. Панасе, дай мені той костур! Тобі не треба, а мені добре буде хоч від псів обігнати ся. (*Панас дає ему палицю. Тарас засилює на неї торбину і бере на плече, а потім кладе капелюх на голову*).

Бувайте здорові!

Діти. З Богом, Тарасе, а не забувай на нас!

(*Обступають его довкола. Оксана і Ірина коло него. Діти сьпівають на нутру: Ми гайдамаки*):

Йдеш в съвіт за очи, друже Тарасе,
Рідну кидаєш ниву і поріг,
Ти на те горе своє і наше
Вічно дивитись більше вже не міг.

Йдеш в съвіт широкий, будеш орати,
Зерном засієш лан вкраїнський весь,
Долю братам всім хочеш придбати,
Вічна, Тарасе, тобі від нас честь.

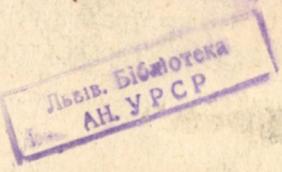
(*Сьпіваючи, посувують ся поволи до виходу. При последніх словах зникають за сценою*).

Занавіса паде.

H-109655

(20к)

2

III

И 109.655

